

Sygn. akt *I ACz 1147/17*

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Józef Wąsik (spr.)

Sędziowie: SSA Zbigniew Ducki

SSA Anna Kowacz-Braun

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2017 roku na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi T. K.

z udziałem M. S.

o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt I Nc 5/12 z powództwa M. S. przeciwko T. K. o zapłatę

na skutek zażalenia T. K. na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 16 marca 2017 r., sygn. akt I C 3403/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Anna Kowacz - Braun SSA Józef Wąsik SSA Zbigniew Ducki

Sygn. akt *I ACz 1147/17*

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 16 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Kielcach odrzucił skargę T. K. o wznowienie postępowania w sprawie o zapłatę toczącej się z powództwa M. S. przeciwko T. K., zakończonej prawomocnym nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Kielcach z dnia 31 stycznia 2012 r., sygn. akt I Nc 5/12.

Sąd I instancji podał, że skarga podlegała odrzuceniu jako złożona po terminie oraz nieoparta na ustawowej podstawie. Wyjaśnił, że w wypadku gdy podstawą wznowienia postępowania są fakty ujawnione w toku postępowania dowodowego (w dalszym postępowaniu w tej samej sprawie lub w sprawie innej) przewidziany w art. 407 k.p.c. termin na wniesienie skargi o wznowienie postępowania liczy się nie od daty uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie, w którym te fakty zostały ujawnione, lecz od zapoznania się z nimi przez stronę żądającą wznowienia (zob. post. SN z 14.10.1976 r., IV CZ 103/76, Legalis). Skoro zatem pozwany był obecny na rozprawie w dniu 28 grudnia 2015 r. i był nadto reprezentowany wówczas przez swojego pełnomocnika, to zdaniem Sądu miał możliwość bezpośredniego zapoznania się już w tym terminie z zeznaniami R. A.. Licząc od tej daty termin na wniesienie skargi o wznowienie postępowania upłynął zatem w dniu 28 marca 2016 r., natomiast pozwany z przedmiotową skargą wystąpił w dniu 5 grudnia 2016 r., dlatego też podlegała ona odrzuceniu.

Sąd I instancji zaakcentował nadto, że powołane przez skarżącego w skardze nowe fakty i dowody nie należą do takich, o jakich mowa w art. 403 § 2 k.p.c., gdyż pozwany bez najmniejszego problemu mógł je powołać w poprzednim postępowaniu, gdyby w terminie wniósł zarzuty od nakazu zapłaty. Nie można też uznać, że okoliczność, iż sporna wierzytelność faktycznie nigdy nie powstała, nie była pozwanemu znana w poprzednim postępowaniu, skoro powoływał się na nią w odrzuconych zarzutach od nakazy zapłaty, a nadto na tej podstawie wystąpił z subsydiarnym aktem oskarżenia w sprawie II K 59/15 prowadzonej przez tut. Sąd Okręgowy. Nie była to zatem okoliczność nowa,

o której pozwany powziął informację dopiero po uprawomocnieniu się nakazu zapłaty. W kontekście wspomnianych wywodów przyjęć zatem należało w ocenie Sądu Okręgowego, że skarżący oparł swą skargę na nieistniejącej podstawie. Dla uznania bowiem, że skarga opiera się na ustawowej podstawie wznowienia nie jest wystarczające samo sformułowanie podstawy wznowienia w taki sposób, ażeby odpowiadało ono treści przepisów określających podstawę wznowienia, tj. art. 401-403 k.p.c. Skarga o wznowienie postępowania, w której wprawdzie wskazano podstawy wznowienia w sposób odpowiadający ustawie, jak miało to miejsce w niniejszej sprawie, ale przytoczone w niej twierdzenia, co do faktów mających usprawiedliwić żądanie wznowienia postępowania, nie obejmowały okoliczności hipotetycznych określonych w art. 401-403 k.p.c., podlegała więc odrzuceniu jako nieoparta na ustawowej podstawie wznowienia.

Skarżący wywiódł zażalenie na powyższe postanowienie. Zarzucił kwestionowanemu postanowieniu:

1. dokonanie błędnych ustaleń faktycznych przez nieprawidłowe przyjęcie, że: a) pozwany w sposób wiarygodny dowiedział się o podstawie wznowienia już w dniu 28 grudnia 2015 r., w związku ze złożeniem wyjaśnień przez R. A. w toku postępowania karnego przed Sądem Okręgowym w Kielcach w sprawie III K 59/14, w których oskarżony wyjaśnił, iż wierzycelność zabezpieczona wekslem, na podstawie którego wydano nakaz zapłaty w postępowaniu cywilnym w sprawie sygn. akt: I Nc 5/12 nigdy nie istniała, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego oraz okoliczności wskazanych w skardze o wznowienie postępowania wynika, iż taką wiedzę T. K. powziął dopiero w dniu doręczenia wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach w sprawie sygn. akt: III K 59/14 wraz z uzasadnieniem, co nastąpiło 30 września 2016 r.; b) ustalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach, sygn. akt: III K 59/14 okoliczność, iż zobowiązanie, które zabezpieczał weksel, na podstawie którego wydano nakaz zapłaty w postępowaniu cywilnym w sprawie sygn. akt: I Nc 5/12 nigdy nie istniało nie stanowi nowej okoliczności faktycznej, która mogłaby mieć wpływ na wynik sprawy, a z której strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, ponieważ Sąd I instancji w sposób nieprawidłowy przyjął, iż tę okoliczność pozwany mógł powołać już w toku postępowania w sprawie sygn. akt: I Nc 5/12, podczas gdy zebrany materiał dowodowy oraz przywołane przez pozwanego okoliczności sprawy wskazują, iż ten nowy fakt spełnia przesłanki, o których mowa w art. 403 § 2 k.p.c., gdyż stanowi nowo wykrytą okoliczność istniejącą wcześniej (tj. w toku postępowania cywilnego w sprawie I Nc 5/12), ale nieujawnioną i niemożliwą do ujawnienia, a jednocześnie mającą w sposób niebudzący wątpliwości wpływ na wynik postępowania w sprawie sygn. akt: I Nc 5/12;

2. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść orzeczenia tj.: a) art. 407 § 1 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, iż T. K. wniósł skargę po upływie przewidzianego przepisami prawa terminu trzymiesięcznego, podczas gdy prawidłowe rozumienie początku biegu trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania prowadzi do wniosku, iż T. K. złożył skargę we właściwym terminie, co miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, ponieważ stanowiło jedną z podstaw odrzucenia skargi o wznowienie postępowania; b) art. 403 § 2 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach, sygn. akt: III K 59/14, z którego wynika, iż zobowiązanie, które zabezpieczał weksel na podstawie którego M. S. uzyskał nakaz zapłaty w postępowaniu w sprawie sygn. akt: I Nc 5/12 nigdy nie istniało nie stanowi okoliczności faktycznej, która mogłaby mieć wpływ na wynik sprawy, a z której strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, a zatem nie stanowi okoliczności faktycznej stanowiącej podstawę do wznowienia postępowania, co miało wpływ na treść orzeczenia, ponieważ stanowiło jedną z podstaw odrzucenia skargi o wznowienie postępowania; c) art. 410 § 1 k.p.c. przez wykroczenie poza zakres formalnego badania skargi o wznowienie postępowania i dokonanie również merytorycznej jej oceny, co miało wpływ na treść orzeczenia, ponieważ już na etapie wstępnej kontroli Sąd uznał, iż nie można wznowić postępowania, gdyż wskazywana przez skarżącego przesłanka wznowieniowa nie odpowiada podstawom wznowienia wskazanym w art. 403 § 2 k.p.c.; d) 410 § 2 k.p.c. przez jego nie zastosowanie i zaniechanie przeprowadzenia jakiegokolwiek postępowania dowodowego w celu uprawdopodobnienia przez skarżącego okoliczności stwierdzających dopuszczalność wznowienia, co miało wpływ na treść orzeczenia, gdyż Sąd I instancji nie odnosząc się do zgłoszonych przez skarżącego wniosków dowodowych, nie przeprowadzając żadnego postępowania dowodowego w sprawie odrzucił skargę o wznowienie postępowania; e) art. 128 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie i zaniechanie doręczenia pełnomocnikowi pozwanego odpowiedzi M. S. na skargę o wznowienie postępowania, co mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, gdyż uniemożliwiło pozwanemu ustosunkowanie się do

kwestii podnoszonych przez M. S. w odpowiedzi na skargę, a jednocześnie odpowiedź na skargę M. S. stanowiła podstawę czynionych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

Mając powyższe zarzuty na uwadze skarżący wniósł o: zmianę zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie skargi T. K. z dnia 5 grudnia 2016 r. o wznowienie postępowania w sprawie sygn. akt: I Nc 5/12 i zgłoszonych w niej wniosków, a nadto przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego przez dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów zgłoszonych w skardze o wznowienie postępowania w pkt 7) i 8) oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do art. 410 § 1 k.p.c. Sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanego terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. Tym samym w pierwszej kolejności Sąd obowiązany jest zbadać, czy skarga jest wniesiona w terminie, dopuszczalna oraz oparta na ustawowej podstawie. W myśl art. 407 § 1 k.p.c. skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzymiesięcznym, termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy.

W rozpatrywanej sprawie skarżący jako podstawę skargi o wznowienie postępowania podał, iż termin trzymiesięczny liczy się w niniejszym wypadku od dnia doręczenia jego pełnomocnikowi wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach ze sprawy karnej o sygn. III K 59/14 wraz z uzasadnieniem, tj. od 30 września 2016 r., w którym stwierdzono, iż zobowiązanie zabezpieczone wekslem, na podstawie którego M. S. uzyskał w toku postępowania nakazowego w sprawie o sygn. akt I Nc 5/12 nakaz zapłaty na kwotę 290.520 zł nigdy nie istniało. Z uzasadnienia tego wyroku wynikało też w ocenie skarżącego, że okoliczność ta została przez Sąd ustalona na podstawie zeznań R. A. złożonych w sprawie karnej na rozprawie w dniu 28 grudnia 2015 r., na której pozwany był obecny razem ze swoim pełnomocnikiem. W tym zakresie Sąd I instancji słusznie zwrócił jednak uwagę, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania opartej na wykryciu nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych (art. 403 § 2 k.p.c.) biegnie od dnia, w którym strona dowiedziała się o tej podstawie wznowienia w sposób wiarygodny i mogła ocenić ich prawdopodobny wpływ na wynik sprawy. Dla początku biegu omawianego terminu nie ma przy tym znaczenia, kiedy strona uświadomiła sobie, że zachodzi podstawa do wznowienia postępowania. Przepis nie wiąże bowiem świadomości strony o istnieniu podstawy do wznowienia postępowania z pewnością i wiarygodnością co do jej istnienia, zatem wnosząc skargę o wznowienie postępowania, strona nie musi mieć pewności, że podstawa taka rzeczywiście zachodzi. W wypadku zaś gdy podstawą wznowienia postępowania są fakty ujawnione w toku postępowania dowodowego (w dalszym postępowaniu w tej samej sprawie lub w sprawie innej) przewidziany w art. 407 k.p.c. termin na wniesienie skargi o wznowienie postępowania liczy się nie od daty uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie, w którym te fakty zostały ujawnione, lecz od zapoznania się z nimi przez stronę żądającą wznowienia. Stanowisko to okazało się prawidłowe także zdaniem Sądu Apelacyjnego. Tym samym skoro pozwany był osobiście obecny na rozprawie w dniu 28 grudnia 2015 r., to także w przekonaniu Sądu Apelacyjnego miał on możliwość bezpośredniego zapoznania się już w tym terminie z zeznaniami R. A.. Licząc od tej daty termin na wniesienie skargi o wznowienie postępowania upłynął zatem jak prawidłowo podał Sąd I instancji w dniu 28 marca 2016 r., co oznacza że niniejsza skarga złożona została z przekroczeniem terminu, o którym mowa w art. 407 § 1 k.p.c.

Nadto Sąd I instancji celnie zwrócił również uwagę, że zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Analiza przedmiotowego uregulowania w zestawieniu z okolicznościami niniejszej sprawy prowadziła zaś do wniosku, że nowe fakty i dowody powołane przez skarżącego faktycznie nie należały do takich, o jakich mowa w art. 403 § 2 k.p.c., a to dlatego że pozwany bez przeszkód mógł je powołać w poprzednim postępowaniu, gdyby w ustawowym

terminie wniósł zarzuty od nakazu zapłaty. Pozwany już w dacie składania zarzutów postulował zresztą, że sporna wiarygodność faktycznie nigdy nie powstała i wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka R. A.. Okoliczność tą skarżący podnosił również w postępowaniu karnym w sprawie II K 59/15. Nie jest to zatem, jak słusznie zauważył Sąd I instancji, okoliczność nowa, o której skarżący powziął informację po uprawomocnieniu się nakazu zapłaty, a jedynie taka, której nie zdołał w tamtym postępowaniu udowodnić z powodu niepodjęcia odpowiednich czynności w terminie. Skarżący faktycznie oparł zatem swoją skargę na nieistniejącej podstawie, przytoczone w przedmiotowej skardze twierdzenia, co do faktów mających usprawiedliwić żądanie wznowienia postępowania, nie obejmowały bowiem okoliczności hipotetycznych określonych w art. 401-403 k.p.c., skarga podlegała więc odrzuceniu także z uwagi na to, iż nie była oparta na ustawowej podstawie wznowienia.

Wobec powyższego, Sąd Apelacyjny działając na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., postanowił jak na wstępie.

SSA Anna Kowacz - Braun SSA Józef Wąsik SSA Zbigniew Ducki